

Lyonska deklaracija o pristupu informacijama i razvoju

Lyonska deklaracija iz kolovoza 2014. godine napisana je na engleskom jeziku. Tekst engleske verzije najmjerodavniji je.

Ujedinjeni narodi pregovaraju o novom razvojni program koji će slijediti iza Milenijskih ciljeva razvoja. Tim će se razvojnim programom voditi sve zemlje pri odabiru pristupa koji će poboljšati živote ljudi i ocrtati novi skup ciljeva koje valja postići u razdoblju 2016.-2030.

Mi, potpisnici, vjerujemo da poboljšan pristup informacijama i znanju u društvu, potpomognut dostupnošću informacijskih i komunikacijskih tehnologija, podržava održivi razvoj i poboljšava živote ljudi.

Stoga pozivamo zemlje članice Ujedinjenih naroda da na međunarodnoj razini preuzmu obvezu primjene razvojnog programa nakon 2015. kako bi se omogućilo da svatko ima pristup, i da je u stanju razumjeti, koristiti i dijeliti informacije neophodne za promicanje održivog razvoja i demokratskih društava.

Načela

Održivi razvoj nastoji omogućiti dugoročni društveni i ekonomski prosperitet i blagostanje ljudi svugdje u svijetu. Sposobnost vlada, parlamentarnih zastupnika, lokalnih vlasti, lokalnih zajednica, građanskoga društva, privatnoga sektora i pojedinaca da donesu informirane odluke od bitnog su značenja za njegovo postizanje.

U tom bi kontekstu pravo na informacije donijelo preobražaj. Pristup informacijama podržava razvoj osnažujući ljude, posebice one marginalizirane i one koji žive u siromaštvu, da:

- Uživaju svoja građanska, politička, ekonomska, društvena i kulturna prava.
- Budu ekonomski aktivni, produktivni i inovativni.
- Uče i primjenjuju nove vještine.
- Obogaćuju kulturni identitet i izričaj.
- Sudjeluju u donošenju odluka i participiraju u aktivnom i angažiranom građanskom društvu.
- Stvaraju u zajednici utemeljena rješenja za izazove u procesu razvoja.
- Omoguće odgovornost, transparentnost, dobro upravljanje, sudjelovanje i osnaživanje.
- Mjere napredak javnih i privatnih napora uloženi u održivi razvoj.

Deklaracija

U skladu sa zaključcima Panela na visokoj razini o razvojnom programu nakon 2015. godine, konzultacijama Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), te Izvješćem Otvorene radne grupe za fokusno područje, koji su svi prepoznali ključnu ulogu pristupa informacijama u podržavanju razvoja, mi, potpisnici, prepoznajemo sljedeće:

1. Siromaštvo je multidimenzionalno, a napredak u iskorjenjivanju siromaštva povezan je s održivim razvojem u različitim područjima.
2. Održivi razvoj mora se odvijati u okviru zasnovanom na ljudskim pravima, gdje:
  - a) Nejednakost se smanjuje osnaživanjem, obrazovanjem i inkluzijom marginaliziranih skupina, uključujući žene, urođeničke narode, manjine, migrante, izbjeglice, osobe s invaliditetom, osobe starije životne dobi, djecu i mlade.
  - b) Rodna jednakost, zajedno s ukupnim socijalnim, ekonomskim i političkim angažmanom može biti značajno poboljšana osnaživanjem žena i djevojaka kroz jednak pristup obrazovanju.

- c) Dostojanstvo i autonomija mogu biti ojačani omogućavanjem pristupa zaposlenju i doličnim poslovima za sve.
- d) Pravičan pristup informacijama, sloboda izražavanja i okupljanja, i privatnost promiču se, štite i poštuju, jer su od središnje važnosti za nezavisnost pojedinca.
- e) Sudjelovanje u javnosti omogućava se svima, kako bi se svi angažirali u promjenama potrebnima za poboljšanje svojih života.

3. Povećan pristup informacijama i znanju, poduprt općom pismenošću, bitan je potporan održivoga razvoja. Veća dostupnost kvalitetnih informacija i podataka i uključenost zajednica u njihovo stvaranje osigurat će puniju, transparentniju raspodjelu sredstava.

4. Informacijski posrednici kao što su knjižnice, arhivi, organizacije građanskoga društva, lideri u zajednici i mediji imaju sposobnosti i resurse da pomognu vladama, ustanovama i pojedincima da komuniciraju, organiziraju, strukturiraju i razumiju podatke, što je presudno za razvoj. Oni to mogu:

- a) Pružajući informacije o osnovnim pravima i povlasticama, javnim službama, okolišu, zdravlju, obrazovanju, mogućnostima za rad, i javnoj potrošnji, čime podupiru lokalne zajednice i ljude da upravljaju vlastitim razvojem.
- b) Prepoznavajući i usredotočujući se na relevantne i goruće potrebe i probleme stanovništva.
- c) Povezujući zainteresirane strane prelazeći preko regionalnih, kulturnih i drugih prepreka da se olakša komunikacija i razmjena razvojnih rješenja za postizanje većeg odjeka.
- d) Štiteći i omogućujući trajni pristup javnosti kulturnoj baštini, vladinim dokumentima i informacijama, uz vodstvo nacionalnih knjižnica i arhiva i drugih baštinskih ustanova.
- e) Omogućujući javne rasprave i prostor za šire sudjelovanje i angažman građanskoga društva u donošenju odluka.
- f) Nudeći obuku i vještine kako bi se pomoglo ljudima da dobiju i razumiju informacije, i nudeći usluge koje su im od najveće koristi.

5. Poboljšanje informacijske i komunikacijske infrastrukture može se koristiti za širenje komunikacija, ubrzavanje isporuke usluga i osiguravanje pristupa bitnim informacijama posebice udaljenim zajednicama. Knjižnice i drugi informacijski posrednici mogu koristiti informacijske i komunikacijske tehnologije kako bi premostili jaz između nacionalnih politika i njihove lokalne primjene, kako bi dobrobit razvoja doprla do svih zajednica.

6. Mi, potpisnici, pozivamo stoga sve zemlje članice Ujedinjenih naroda da priznaju da su pristup informacijama i vještine da ih se učinkovito koristi potrebni za održivi razvoj, i da omoguće da to bude priznato u programu za razvoj nakon 2015. godine:

- a) Priznajući pravo javnosti na pristup informacijama i podacima, i istodobno poštujući pravo na zaštitu privatnosti.
- b) Priznajući važnost uloge lokalnih vlasti, informacijskih posrednika i infrastrukture kao što su informacijske i komunikacijske tehnologije i otvoreni internet kao sredstava implementacije održivoga razvoja.
- c) Usvajajući načine postupanja, standarde i zakonodavstvo kojima će se osigurati da vlade trajno financiraju, osiguravaju integritet, čuvanje i pružanje informacija, a da im ljudi imaju pristup.
- d) Razvijajući ciljeve i pokazatelje koji će omogućiti mjerenje utjecaja pristupa informacijama i podacima i izvješćujući svake godine o napretku u postizanju ciljeva u Izvješću o razvoju i pristupu informacijama (DA21, *Development and Access to Information Report*).

Upute za potpisivanje

Pozivaju se stoga zainteresirane strane koje dijele viziju iznesenu u *Lyonskoj deklaraciji o pristupu informacijama i razvoju* da se pridruže dosadašnjim potpisnicima *Deklaracije*.

Kontakt

Dr. Stuart Hamilton
International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)
PO BOX 95312
The Hague
Netherlands
E-mail: [Stuart Hamilton](mailto:Stuart.Hamilton@ifla.org) ili [IFLA HQ](mailto:IFLA.HQ@ifla.org)